

מה לכוון בבית הקברות? שאלו כל מכריו של פינחס גוברין, כשנודע להם, שבוע שעבר, כי אחיו של שרה-תיירות לשעבר עומד לפשוט את הרגל. "מה לעסקן ציבורי בעסקי-קרקעות?"

כי פינחס גוברין (64) היה כל ימיו איש-ציבור. הוא לא הגיע, אומנם, לממשלה כי אחיו עקיבא (הבוגר ממנו בשנתיים), אשר איש מש תקופה מסוימת כשר-התיירות, שימש משרות ממשלתיות וציבוריות בטר חות לחלוטין לא חסרו מעולם לעסקן הוותיק ליברוסיה, שהיה בוגר סמינאר למורים ו-מייסדי הקיבוץ תל-יוסף.

הסוכנות היהודית, נמל תל-אביב, כופר-היישוב, המשביר הרכיזי, מחלקת-הגיוס של ההגנה — בכל אלה עבד פינחס עוד טרם הקמת המדינה.

גם במדינת-ישראל עצמה לא נשכח פינחס: הוא מונה למזכיר הכללי של משרד-התחבורה, רה, אחרי-כן עבד ברכבת-ישראל ולבסוף — הצטרף להנהלת עמידר, כאחראי על איזורי-הפיתוח והמחלקה המוניציפאלית.

ב-1961 פרש פינחס גוברין מעסקי-הציבור. הפיתוי, בהשפעת ידידים, משקיעים מאמריקה, התחלתי לספל בהכנת פרויקטים לבנייה, הסביר גוברין לכתב העולם הזה. "אני הייתי מסדר בשבילם את העניינים בעיריות ובועדות לבינוי ערים."

ואכן, גוברין לא התקשה בכלל, לסדר עניינים. כולם הכירו אותו, ואלה שלא הכירו אותו — הכירו את אחיו, ראש סיעת מפא"י בכנסת.

ואילו היה פינחס ממשיך רק לסדר עניינים, לא היה מסתבך מעולם. אבל בינתיים הגיעו השנים המשוגעות, בהן יכול היית לקנות מיגרש, בבוקר, ב-100 אלף לירות, למכור אותו בערב ב-200 אלף. פינחס המשיך לסדר עניינים עבור אנשים שהתעשרו בן-לילה.

"פיתו אותי, הוא הסביר. פיתו אותי גם כן להשקיע."

כיוון שכסף רב להשקיע בספקולאציות לא היה לו, נקט פינחס גוברין בשיטה המקובלת — הוא לווה. לא דווקא מבנקים, לא דווקא כספים גדולים בבתי-אחת, אלא סכומים קטנים מיהודים קטנים, שלא שששו להפקיד את הסכונותיהם בידי אדם כל-כך חשוב, עם קשרים משפחתיים בממשלה.

וכסוחר גדול, חתם פינחס גם על ערבויות לאנשים שונים. הפראקטיקה המקובלת הייתה — חתום לי ואחתום לך. גם הבנקים שמחו לקבל כערב את אחיו של השר.

בני מנורות עתיקות. ואז נגמר

ל? ימיו היה מרכזי (מוטקה) טייג מתווך-יהלומים בגודל בינוני. הוא הרי ויח לא רע, גידל אשה וילדים, ובשעות הפנאי היה מתעסק עם המזכירות הקסנות של הבורסה היהלומים.

אילו היה מוטקה מטפח בכך, קרוב ל-

ודאי שהיה מסיים את הקאריירה שלו ב-שלושה כשנכדים מקפצים על ברכיו וחש-בן-בנק לזקן מחמם את עצמותיו הוק-נות.

אבל מוטקה רצה יותר: הוא רצה להיות יהלומן גדול. כדי להיות יהלומן גדול, הוא היה זקוק לגושפנקה של הסינדיקאט הבינ-לאומי היהלומים — אותו גוף אנדי ורבי עוצמה המחלק, ממקום-משובב בבליה, את כל יהלומי-העולם לעיבוד, בין היהלומנים הגדולים. זאת כואת, המכונה "סיטי", הייתה מבטיחה את פרנסתו בשפע לכל ימיו — שכן הוא היה יכול לקבל יהלומים מ-

החתיכה הקדושה

בריאל יערי (21) הוא משרת בצבא חובה, בחיל-קרבני. ידו האחת אוחזת ברובה והשנייה — במכחול ובמספריים. בעזרתם, הוא מבצע ציורים אמנותיים מקוריים וקולאזים*. בכך מעודדת אותו אשתו מוניקה (20) הממששת לו השראה חיה.

יערי אף הספיק להשתתף בתערוכה ב-גאלריה 220, ברחוב בן-יהודה התל-אביבי, שזכתה בביקורות אוהדות. על כן נדחם הצעיר השחרחר והצנום, כשחזר השבוע לחופשת-בית קצרה — ומצא את שמו בדיעה ש-פורסמה בעיתונות — לפי רותן עליו שר-הדתות, זרח וורהפטיג, ומעיין אם להעמידו לדין על חילול-קדושה של הנוצרים. כי כמרים, כך נאמר בדיעה, מחו על היצירה המחוצפת.

כי יערי הרכיב, בין השאר, קולאזי סיריא-ליסטי, בו נראית שחקנית-קולנוע — בד-מות מאריה הקדושה.

★ ★ ★

בידיעה נאמר, תחת הכותרת זעם על אמן שצייר את מאריה הקדושה בד-מות בריזיט בארדו, כי ורהפטיג מתייעץ אם להעמיד את הצייר לדין.

גבראל לא ידע אם הצחק אי לבכות. הוא קם, רץ דולגה מטבאים, בעלת-הגא*

* יצירות אמנותיות המורכבות מקיטשי ציורים ועיתונים מודבקים יחדיו.

ציור יערי
השראה חיה

מאדונה זוהרת זו עוררה את זעם הדתיים

כך לא היה ברור אם אומנם היו אלה באמת כמרים, כיברי הידיעה, שהיפנו את תשומת-ליבו של שרה-הדתות לקאטלוג של התערוכה, המכיל את התמונה, או שמא באה היוזמה לפעול נגד היצירה — מחוגי מיש-ידו של וורהפטיג, שרצי להפגין טהם נהר-גים גזירה שווה של איסובלנות כלפי יוצרי-רים יהודיים ונוצריים כאחד.

סיכם גבראל יערי במבוכה: "לא דיתה לי כל כוונה להכעיס כל גורם דתי. רציתי להראות רק את היופי של אשת המאה ה-20.

"וחוץ מזה — זוהי בכלל לא בריזיט בארדו. זוהי הכוכבת בריט אוקלאנדי"

לריה, ושאל לעזרתה. היא היתה אובדת-עצות.

"גבראל הוא אכן צעיר פאיר ומיכשר מאוד, הסבירה השבוע לכתב העולם הזה. "הקולאזי הזה זכה לביקורת מצוינות. אי-ני מבינה איך משררה-הדתות, או כמרים, או מישהו אחר יכול להתנגד ליצירה הזאת!"

★ ★ ★

שבוע בו קמו בחורי-ישיבה יהודיים נגד השמעת יצירה נוצרית בירושלים ובתל-אביב (ראו עמוד 20) היה זה אירועי שחוסר-סובלנות לא פחות ביטה מתגלה מן הצד השני.

טייג כרבע מיליון לירות במלון טברייני בשם פאק, בשותפות עם קבלן ובעל-מסד-עדה תל-אביבי בשם מאיר סימון. הנושים חצרו הבנקים, גם הם. דרשו את שלהם. טייג נאבק בשארית-כוחותיו כדי להיחלץ מן הבוץ הכספי בו נתקע. חבריו היהלומנים, ביניהם גדול-נושיו, בצלאל דיגני, ואפי-לו שותפו למלון סימון, היו מוכנים לעזור לו בכסומי-כסף ניכרים.

אך כאן קפץ עליו רוגגה של רחל. למרות היותה נשואה ובעלת-משפחה ב-עצמה, החלה רחל לסובב בין היהלומנים, לטלפן למערכות העיתונים, לספר לכולם איך סידר טייג את פילגשו — כלומר אותה — ואיך שבכלל הוא טיפוס שכזה שהדעת אינה טובלת.

בינתיים עמד טייג במשאומתן עם נושיו כדי להגיע עימם להסדר. הוא מכר את חלקו במלון הטברייני — בהפסד של כ-40 אלף לירות — ובעזרתם של דיגני וסימון הציע לנושים שנותרו 33 אגורות לכל לירה, המשמעותיה חסרות-הבסיס של רחל — פרי-דימונה של אשה זנוחה — איימו לפוצץ את ההסכם כולו, אם יגיעו לעיתונות. ביום שני השבוע יצא טייג למערכת העור-לם הזה כדי לספר את האמת. בדרך-התי-מוטט, נלקח לביתו כשהוא סובל מפאסיות-כוחות-ועצבים מוחלטת. כך לא היה היהלומן מסוגל לעמוד מול האשמות מקטרגיו.

הסינדיקאט, למכור אותם ברוח ניכר, טרם שילם אפילו את הקרן.

אבל כדי לקבל "סיטי", זקוק יהלומן לכ-מה נחוניי-סוד: מיספל לעיבוד יהלומים, מר-ניטון מיסחרי — ושם נקי מכל רבב.

לטייג לא היה מיפעל, ואין ספק שבלשי-הסינדיקאט ידעו גם שחיי-המשפחה שלו אינם בדיוק כמו שכתוב בתנ"ך. אבל הוא לא התייאש: בשותפות עם יהלומן אחר הוא הקים מיפעל, התחיל לעבוד ללא הצלחת-יתר — ושכר כמוכירה את רחל לוי.

★ ★ ★

חל, המתקרבת ל-40, היתה דמות מורה בין היהלומנים: היא הייתה קצת מזכירה, קצת אשת-עסקים — וקצת פילגש.

לטייג, לפחות, הראתה רחל את כל הצי-דדים של אופייה הרבנוני: היא עבדה ב-מישרד, תיווכה בעסקות — וחיימה את מיטתו במשך כשנה וחצי.

ליהלומן בן 48 לא היה איכפת — עד שהחליטה רחל שהיא רוצה את הכל באופן חוקי, כלומר: שיתגרש, יישא אותה ל-אשה, וככה ימשיכו בעסקים.

טייג סירב, שלח אותה לכל הרוחות. רחל נשבעה נקום. ובדיוק או נפלה לידה הדי-דמות-פז: ה"סיטי" של טייג בושש לבוא, כצפוי. הוצאות המיספל הבלתי-רנטאבילי אכלו את כל רכוש. אותה עת גם השקיע